

АТАНАС СТЕФАНОВ

Изготвил:
Васил Петров, X а клас
Ученик от
ПГЕХТ “Проф. Асен
Златаров”
гр. Плевен

БИОГРАФИЯ

Атанас Стефанов Атанасов е български офицер (генерал-лейтенант), един от военначалниците на българската армия през 30-те и 40-те години на XX век. Военната му кариера започва като подпоручик през Балканската война. По време на Втората световна война достига до чин генерал-лейтенант. Последователно командва 5-та пехотна дунавска дивизия, командир на IV-та армия със седалище Плевен и на Прикриващия фронт (на границата с Гърция и Турция).

БИОГРАФИЯ

Майка му – Кръстина е родена в Златарица на 2 март 1874 година. Дядото по майчита линия, свещеник Иван Иванов Хаджиев Златарски, е типичен представител на селската възрожднеска интелигенция. Роден е през 1848 г. в Златарица. Той е учител, свещеник, председател на местния революционен комитет. На 1 февруари 1870 година написва “Устав на Градинарското благотворително общество в Златарица”, учредено с цел “да спомогне за разпространението на образованието и просвещението на своите млади съотечественици”.

БИОГРАФИЯ

На 1 август 1874 година Иван Златарски си съставя седмична програма за самообразование с ръководни начала: “Учи ся сам и дерзай” и “Человек ся учи дор го посече смъртта му”. Притежава голяма за времето си библиотека: съчинения на Раковски, Блъсков, Друмев, Славейков, Богоров, Юрий Венелин и др., както и периодичните издания: “Училище”, “Читалище”, “Ступан”, “Летоструй”, “Зорница”, много учебници по математика, граматика, история, география, френски и турски езици, богословски книги. Спомоществовател е на редица книги и списания. От 1876 г. е член на революционния комитет. Остава няколко приписки с историческо съдържание за боевете при Елена и Златарица по време на Освободителната война. Подпомага ученолюбиви младежи да продължат образованието си в други градове и в Русия. Иван Златарски умира през пролетта на 1882 г.

БИОГРАФИЯ

Бащата на Атанас Стефанов е Стефан Атанасов Кинов, родом от село Миндя, Еленска околия. Роден е на 19 декември 1864 г., а от 1900 година работи като данъчен и финансов началник в различни градове. По време на Първата световна война е финансов началник в Гюмюрджина – Беломорска Тракия, в Щип и Тетово – Македония. Личните му интереси са в областта на философията, читалищното и театрално дело. В Търново е известен и като дарител – завещава 5000 лева за читалище “Искра”, на църквата “Св. Марина” – 3000 лева и 40 дка ниви в Миндя за учредяване фонд “Подпоручик Иван Стефанов” с цел подпомагане на бедни ученици.

БИОГРАФИЯ

През 1890 г. Кръстина поп Иванова и Стефан Атанасов Кинов се венчават. На 13 септември 1891 година се ражда синът им Атанас в Търново, а на 20 май 1893 – Иван. Двамата постъпват като кадети във Военното на Н. В. Училище през 1905 година и са зачислени в 32-ри Царски випуск. При завършване на Военното на Н. В. Училище с височайша заповед № 30 от 2 август 1912 година са произведени в чин подпоручик.

БАЛКАНСКА ВОЙНА (1912г.-1913г.)

На 17 септември 1912 г. започва обща мобилизация на българската армия, а на 5 октомври се обявява Балканската война. В нея подпоручик Атанас Стефанов участва като командир на 6-та рота от 18-ти пехотен Етърски на Н. В. Фердинанд I полк в състава на 5-та Дунавска дивизия. Подпоручик Иван Стефанов е командир на 1-ва рота от 20-ти пехотен Добруджански на Н. В. Княз Кирил Преславски полк. Той загива на 5 март 1913 г. при езерото Деркос на Чаталджанските позиции. Погребан е в църковния двор на село Караджакьой, Източна Тракия.

БАЛКАНСКА ВОЙНА

Подпоручик Атанас Стефанов взема участие във всички боеве, които полкът води през 1912 – 1913 г.: при Бунар Хисар от 16 до 20 октомври; при Чаталджа на 4 и 5 ноември; пак при Чаталджа на 5, 11, 15 и 21 март 1913 г. Той не присъства на погребението на брат си, защото се сражава на Чаталджанските

позиции. В атестационната книжка е оценен от подполковник Иван Бойчев така: “... водил ротата си бойко, мъжествено и безпределно храбро”. На 31 декември 1912 г. Атанас Стефанов пише на баща си: “... аз се бях сродил, тъй да се каже, с войниците, които водих в боя, заедно с които търпях лишения и трудности, и заедно с които излагах живота си на всякия всячина”.

МЕЖДУСЪЮЗНИЧЕСКА ВОЙНА

- Подпоручик Стефанов участва и в Междусъюзническата война, избухнала на 16 юни 1913 г. Отново командва 6-та рота от 18-ти пех. Етърски полк в боевете при Тумба и Черни връх на 24 юни; при връх Св. Илия на Милева планина на 1, 2 и 3 юли; при Острика, Кървав камък, Царица, Панджин гроб, Стретер и връх Бобик на 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16 и 17 юли 1913 г. Пак в автобиографията си спомнава, че е взел участие: “... във всички боеве срещу сърбите през 1913 година, без да бъде ранен нито веднъж”.

ПЪРВА СВЕТОВНА ВОЙНА

На 2 август 1914 г. Атанас Стефанов е произведен в чин поручик. Новата мобилизация на българската армия на 10 септември 1915 г. го заварва адютант на 2/5 пех. бригада в Търново. По негово настояване отново поема командването на 6-та рота от 18-ти пех. Етърски полк по време на Първата световна война. В продължение на 10 дни, от 22 до 31 октомври, и на 1 и 2 ноември 1915 г. се бие срещу сърбите при Геляне. Най-кръвопролитни са сраженията на 26 октомври, които той описва така: “Пукащите се шрапнели в небето приличаха или спомняха огнения дъжд, що Данте описва в своя Ад”. В този бой поручик Стефанов при отбиване атаките на сърбите сам действа с ръчни бомби.

ПЪРВА СВЕТОВНА ВОЙНА

Сраженията продължават от 3 до 8 ноември 1915 г. при Кулата, с. Бостан. При атаката на Кулата той първи от 6-та рота се хвърля в неприятелските окопи и действа с ръчни бомби. За тези боеве е награден с Орден за храброст IV ст., 1 клас. От 25. XI. 1916 до 1. IX. 1917 г. е инструктор в Школата за запасни подпоручици в Княжево. След това участва в боевете при Гевгели от 1. XI. 1917 до 20. IX. 1918 година. Като командир на 1-ва дружина запазва прохода Демир капия до преминаването на частите от 5-та дивизия при Вардар. В боевете срещу французи, англичани и гърци капитан Стефанов "... всякога се е държал образцово. Доблестен, храбър, смел, служи за личен пример на подчинените си"

СЕМЕЙСТВО

На Кръстовден 1919 г. Атанас Стефанов се сгодява за Кръстина Атанасова Стамболова, родом от Търново от известния Стамболов род. Венчавката се извършва в църквата “Св. Марина” на 23 ноември 1919 г. в Търново. Срещу Коледа 1921 г. се ражда единствената им дъщеря Кръстина.

ВТОРА СВЕТОВНА ВОЙНА

На 1 март 1941 г. България се присъединява към Тристранния пакт. С височайша заповед № 146 от 11 август 1941 година се назначава “командирът на 5-а пехотна Дунавска дивизия генерал-майор Атанас Стефанов за командващ IV-та армия (началник на армейска област)”. От 1 януари 1943 година Атанас Стефанов се повишава в чин генерал-лейтенант. До 25 декември 1943 година той е командир на Прикривающия фронт.

ВТОРА СВЕТОВНА ВОЙНА

Името на генерал-лейтенант Атанас Стефанов се обсъжда за министър на войната в трите правителства на България през 1944 г. На 31 януари в дневника си той пише: “... Хаджипетков ми каза, че много се говорело за мен да стана министър на войната... Отговорих, че съм скромен човек и такива аспирации не съм имал...” Повече сведения има за третото обсъждане при съставяне правителството на Константин Муравиев на 2 септември 1944 г. Регентът Богдан Филов пише в дневника си: “...обядвахме във Военното министерство. За военен министър Князът и Михов се спряха върху Атанас Стефанов”.

УБИЙСТВО

На 12 септември 1944 г. на път от София за Плевен ген. Стефанов е убит без съд и присъда в Луковит от партизанката Митка Гръбчева. В смъртния акт като причина за смъртта се посочва: кръвоизлив от рани, причинени от огнестрелно оръжие. Опелото се извършва в църквата “Св. Марина” в Търново на 13 септември.

С Царска заповед № 117 от 14 септември 1944 г., подписана от новите отечественофронтовски регенти, убитият ген. Стефанов се уволнява поради навършване на 25-годишна служба.

Убитият генерал Стефанов е осъден с присъда № 2 от 2 април 1945 г. Плевенският народен съд, II състав: “присъжда всички имоти посмъртно на починалия генерал-лейтенант Атанас Стефанов в полза на държавното съкровище”.

С Решение 649 от 30.01.2003 г. Общински съвет – Плевен преименува плевенската улица “Хемус” в ул. “Генерал-лейтенант Атанас Стефанов”.

КРАЙ

